

Gemeente Leusden

Bezuinigingen begroting 2026

Voorstel college 19 juni 2025

19-06-2025

1

Motie kadernota 2026

Bezuinigingen

Totaalpakket € 750k
Waarvan formatie € 350k

Bijdrage vanuit de algemene reserve

Minimaal € 1,5 miljoen

Verhoging OZB

Maximaal € 1,0 miljoen bovenop indexatie

Verhoging van de toeristenbelasting en leges

19-06-2025

Bezuinigingen Begroting 2026

2

Bezuinigingen

Er moet nog € 400k worden ingevuld

In kadernota 2026 verwerkt als taakstelling
Concreet maken in de begroting

Raad heeft college gevraagd om een voorstel met keuzemogelijkheden

College komt met voorstel en alternatieven

Voorstel (€ 400k)
Misschien (€ 300k) ●
Liever niet (€ 300k) ●

19-06-2025

Bezuinigingen Begroting 2026

3

Na het zuur komt het zoet

Zeg 'Ja' tegen de gevolgen (het zuur)

De besparingen zijn 'de beloning' (het zoet)

Verwerking in begroting

De raad heeft in de motie gevraagd om dit in september te bespreken

De begroting moet eind september worden aangeleverd aan de raad

De begroting wordt begin september aangeleverd aan het college

Omwille van het toezicht van de provincie moeten de bezuinigingen zijn verwerkt in de begroting

Voor de zomer moet het voor de organisatie duidelijk zijn welke bezuinigingen worden verwerkt in de begroting.

19-06-2025

Bezuinigingen Begroting 2026

5

Proces

College doet een voorstel voor bezuinigingen tot € 400.000

Deze bezuinigingen worden
verwerkt in de begroting

En daarmee vastgesteld op 6 november

Als de raad een andere invulling wil van de bezuinigingen kan zij
hiervoor een amendement/motie indienen bij het voorjaarsdebat

19-06-2025

Bezuinigingen Begroting 2026

10

Totaaloverzicht bezuinigingen

Domein	Voorstel	Alternatief	Totaal
Bestuur		80	80
Leefomgeving	185	360	545
Samenleving	185	156	341
Ruimte	30	97	127
Totaal	400	693	1.093

Voorstel

De voorgestelde maatregelen per domein

Leefomgeving

Maatregel	Bedrag
Energietransitie	100
Wegen	85
Totaal	185

Energietransitie

- Maatregel : Verlagen budget voor buurtaanpak en daarmee vertraging aardgasvrij maken van wijken
- Gevolgen, mate afhankelijk van te ontvangen rijksmiddelen:
 - Energietransitie loopt vertraging op, valt deels stil; moeizaam weer op te pakken
 - Het doel 2050 Klimaatneutraal wordt waarschijnlijk niet gehaald
 - Kwetsbare, moeilijk bereikbare groepen krijgen het financieel nog zwaarder
 - Wijkaanpak is inclusief en bevordert de gemeenschapszin
- Besparing : € 100k

19-06-2025

Bezuinigingen Begroting 2026

10

Impact maatregel: Er worden minder buurten per jaar gestart, de grootte van de opdracht voor De Groene Belevens wordt kleiner. Aantal benodigde vrijwilligers wordt lager.

Wegen

- Maatregel : Onderhoudsniveau wegen verlagen
- Gevolgen :
 - Minder comfort op rijbaan en fietspad
 - Meer kans op onverwachte kosten
 - Op lange termijn kans op hogere kosten door grotere herstelwerkzaamheden.
 - Toename in klachten (op beeld)
 - De recreatieve paden worden minder begaanbaar door vergroeiing van het loopoppervlak
- Besparing : € 85k

19-06-2025

Bezuinigingen Begroting 2026

11

Dit betekent dat bij onderhoud wegen de focus ligt op plaatselijk herstel. Op asfaltwegen worden (meerdere) kleine reparaties uitgevoerd in plaats van het vervangen van de deklaag. Onderhoud op recreatieve paden wordt beperkt uitgevoerd.

Samenleving

Maatregel	Bedrag
Fonds Samenlevingsinitiatieven	25
WMO (zorg)	40
WMO (mobiliteit)	45
Zorgpolis (differentiëren)	30
Zorgpolis (vermogensseis)	45
Totaal	185

Fonds Samenlevingsinitiatieven

- Maatregel : Beperken budget Fonds samenlevingsinitiatieven
- Gevolgen :
 - Minder budget voor ondersteuning maatschappelijke initiatieven door inwoners/organisaties
- Besparing € 25k

19-06-2025

Bezuinigingen Begroting 2026

13

Op dit moment loopt de evaluatie van het Fonds Samenlevingsinitiatieven. Planning is om de raad voor de zomer te informeren over de terugblik en meest opvallende uitkomsten. Het voorstel voor een vervolg komt pas na de zomer, als er meer duidelijkheid is over de ombuigingen.

WMO (zorg)

- **Maatregel** : Toegang tot zorg en ondersteuning beperken
- **Gevolgen** :
 - Inwoners kunnen minder vaak beroep doen op ondersteuning vanuit de Wmo
 - Het brengt mogelijk extra uitvoeringskosten met zich mee omdat Lariks "scherper aan de wind" moet indiceren en breder naar de zorgvraag moet kijken.
- **Besparing** : € 40k

19-06-2025

Bezuinigingen Begroting 2026

14

De gemeentelijke toegang wordt aangescherpt door concrete aanpassingen op de werkinstructies van Lariks en Verordeningen/beleidsregels Wmo. Door in de verordeningen en beleidsregels de bepalingen over eigen kracht, voorliggende voorzieningen, gebruik maken van de sociale basis, en het begrip “als mogelijk” en ook gebruik van PGB, verder te concretiseren en aan te scherpen en (juridisch) te onderbouwen, kunnen we hierop de werkinstructies van Lariks ook aanpassen. Dit biedt de uitvoer meer handvaten om ook echt toe te kunnen passen en af te kunnen afwijzen (of minder in te zetten).

WMO (mobiliteit)

- **Maatregel** : Minder voorzieningen als scootmobiel/trapliften
- **Gevolgen** :
 - Inwoners kunnen minder een beroep doen op ondersteuning vanuit de Wmo.
 - Meer verwijzingen naar voorliggende voorzieningen en (collectief) aanbod (ANWB automaatje/regiotaxi, scootmobiel pools etc.) en werken met standaardbedragen.
- **Besparing** : € 45k

19-06-2025

Bezuinigingen Begroting 2026

15

Bij een aanvraag eerder aangeven dat het “gewoon niet kan” (scootmobiel/trapliften), eerder te verwijzen naar voorliggende voorzieningen en aanbod (ANWB automaatje/regiotaxi), gebruik gaan maken van collectief aanbod (scootmobiel pools en/of voorzieningen aan instellingen) en voor woningaanpassingen te gaan werken met standaardbedragen (financiële tegemoetkoming/PGB). Door wijzigingen op het bouwbesluit (vorig jaar) komt het steeds vaker voor dat wij geen traplift kunnen plaatsen. We kunnen dan “verregaande” aanpassingen overwegen, maar ook beleidsmatig gaan overwegen of we niet eerder afwijzen. Door wetswijzigingen in het kader van veiligheid is het niet meer toegestaan om scootmobielen en elektrische fietsen in de gezamenlijke ruimtes te stallen (nu vaak in de portieken en wandelgangen). Dit betekent steeds vaker een aanvraag voor een stallingsruimte. We kunnen ook hier dan weer “verregaande” aanpassingen overwegen (plaatsen van stallingen naast een gebouw), maar ook beleidsmatig gaan overwegen of we niet eerder afwijzen of naar andere collectieve oplossingen moeten zoeken; onder het mom van: dit middel kan niet gestald worden en is dus niet mogelijk. U moet gebruik maken van een regiotaxipas (voor mobiliteit), een rollator in huis of een fiets of scootmobiel pool via de VVE is ook een mogelijkheid.

Zorgpolis (differentiëren)

- **Maatregel** : Differentiëren op pakketten naar behoefte
- **Gevolgen** :
 - De gemeentelijke bijdrage aan de zorgpakketten voor de minima sluit beter aan bij de zorgbehoeften van de inwoners.
 - Inwoners (minima) met een standaard aanvullend pakket zullen meer zelf moeten gaan betalen.
 - Inwoners (minima) met grote zorgvragen hoeven minder zelf te betalen
- **Besparing** : € 30k

19-06-2025

Bezuinigingen Begroting 2026

16

Op dit moment dragen we evenveel bij in de premie voor een pakket van gemiddeld zorggebruik als voor het pakket voor degene met een hoge zorgvraag. Met andere woorden: degene met de hoogste zorgbehoefte, dus de meest kwetsbare persoon, moet zelf het meest bij betalen. We kunnen de gemeentelijke bijdrage aan de zorgpakketten herverdelen, beter laten aansluiten bij de zorgbehoeften van de inwoners en tegelijkertijd een bezuiniging doorvoeren. Het gaat om een lagere gemeentelijke bijdrage voor het standaardpakket (waardoor inwoners daar zelf meer voor gaan betalen) en een iets hogere bijdrage voor het zwaardere toppakket (waardoor inwoners daar minder extra voor gaan betalen).

Zorgpolis (vermogensseis)

- Maatregel : Vermogensseis opnemen in de toegang tot de zorgpolis
- Gevolgen :
 - Naar schatting zal 22 %(123) van de deelnemers van de zorgpolis voldoende (liquide) vermogen hebben om deze zelf geheel te betalen.
- Besparing : € 40k

19-06-2025

Bezuinigingen Begroting 2026

17

In Leusden bieden we minima een gemeentezorgpolis aan, waarbij we als gemeente bijdragen in de premie van de aanvullende zorgverzekering en afspraken maken met de verzekeraar over de inhoud van het pakket. Kijken we naar de gemeentelijke bijdrage aan de zorgpolis, dan zien we dat Leusden behoort tot de meest ruimhartige gemeenten in de regio.

Leusden hanteert geen vermogensseis bij de toegang tot de zorgpolis. De BBS-gemeenten doen dit wel en hanteren de vermogensseis zoals deze ook bij de bijstandsuitkering van toepassing is. Dit kan Leusden ook doorvoeren bij de toegang tot de gemeentezorgpolis. NB: Het zou dan gaan om liquide vermogen (dus niet hypotheekschuld ed)

Ruimte

Maatregel	Bedrag
Leusden op de kaart	25
Toeristisch Informatiepunt (TIP)	5
Totaal	300

Leusden op de kaart

- **Maatregel** : Project Leusden op de kaart stopzetten
- **Gevolgen** :
 - Geen uitvoering van de CUP doelstelling Leusden op de kaart
 - Samenwerking met Visit Utrecht Region stopt
 - Campagne merkversterking Grebbelinie stopt
 - Initiatieven zoals de Utrechtse Fietsvierdaagse die dit jaar in Leusden start, kunnen niet meer opgepakt worden
 - Leusden wordt geen Geoparkpartner
 - Geen budget voor andere cofinancieringsprojecten
- **Besparing** : € 25k

19-06-2025

Bezuinigingen Begroting 2026

19

Toeristisch Informatiepunt (TIP)

- **Maatregel** : Stoppen met het TIP (vanaf 01-12-2026)
- **Gevolgen** :
 - Het TIP met cadeauwinkel in de Hamershof verdwijnt
 - Er wordt geen toeristisch- recreatieve informatie meer verstrekt;
 - De website www.leusdennatuurlijk.nl wordt niet up to date gehouden
 - Geen nieuwsbrieven met wat er in Leusden te doen is
 - Geen ontwikkeling fiets- en wandelroutes
 - Vrijwilligers verliezen hun vrijwilligerswerk in de winkel
 - Geen welkomsttas voor nieuwe bewoner,
 - openbare toiletten verdwijnen
- **Besparing** : € 5k (2026), de jaren daarna € 26k

Alternatieven

De alternatieve maatregelen per domein

19-09-2020

Rechtszittingen Begroting 2020

21

Bestuur

Maatregel	Bedrag	Categorie
BOA	80	•
Totaal	80	

BOA

- Maatregel : Formatie BOA 1FTE verminderen
- Gevolgen :
 - Minder toezicht op straat
- Besparing € 80k

19-06-2025

Bezuinigingen Begroting 2026

23

Leefomgeving

Maatregel	Bedrag	Categorie
Wegen	40	●
Groen	150	●
Speelvoorzieningen	120	●
Energietransitie	50	●●
Totaal	360	

Wegen

- Maatregel : Verder verlagen niveau van onderhoud wegen (+ € 40k)
- Gevolgen :
 - Minder comfort op rijbaan en fietspad
 - Meer kans op onverwachte kosten
 - Op lange termijn kans op hogere kosten door grotere herstelwerkzaamheden.
 - Toename in klachten (op beeld)
 - De recreatieve paden worden minder begaanbaar door vergroeiing van het loopoppervlak
- Besparing : € 40k

Groen

- Maatregel : Plantenperken vervangen door gazon
- Gevolgen :
 - Verschraling van de groene omgeving
 - Minder biodiversiteit
- Besparing : € 150k

19-06-2025

Bezuinigingen Begroting 2026

26

Speelvoorzieningen

- **Maatregel** : Stoppen met vernieuwen van speelplekken. Bestaand materiaal na afkeur verwijderen en plek inzaaien.
- **Gevolgen** :
 - Alle huidige speeltoestellen worden op termijn verwijderd
 - Minder mogelijkheden om te spelen voor kinderen
- **Besparing** : € 120k

19-06-2025

Bezuinigingen Begroting 2026

27

Het huidige budget is voor het bestaande areaal al onvoldoende. Deze maatregel betekent een verlaging van de vervangingsinvestering van 80k naar 0. Tevens bezuiniging 0,67fte beheerder spelen schaal 8.

Energietransitie

- Maatregel : Verder verlagen budget voor buurtaanpak en daarmee vertraging aardgasvrij maken van wijken (+ € 50k)
- Gevolgen, nog meer afhankelijk van te ontvangen rijksmiddelen:
 - Energietransitie loopt vertraging op, valt deels stil; moeizaam weer op te pakken
 - Het doel 2050 Klimaatneutraal wordt waarschijnlijk niet gehaald
 - Kwetsbare, moeilijk bereikbare groepen krijgen het financieel nog zwaarder
 - Wijkaanpak is inclusief en bevordert de gemeenschapszin
- Besparing € 50k

Samenleving

Maatregel	Bedrag	Categorie
Cultuurpodium/Fort33	5	● ●
Fonds Samenlevingsinitiatieven	25	● ●
Bibliotheek	25	● ●
Zorgpolis	42	●
Regeling chronisch zieken	29	●
Eigen bijdrage WMO	10	●
Mantelzorg	20	●
Totaal	156	

Cultuurpodium/Fort33

- Maatregel : Besparen op subsidie Fort 33
- Gevolgen :
 - Continuïteit Fort33 komt in gevaar
 - Poppodium kan verdwijnen
- Besparing € 5k (2026) - € 10k (2027) - € 15k (2028 e.v.)

Fonds samenlevingsinitiatieven

- Maatregel : Meer verlagen budget Fonds samenlevingsinitiatieven (+ € 25k)
- Gevolgen :
 - Minder budget voor ondersteuning maatschappelijke initiatieven door inwoners/organisaties
- Besparing € 25k

Bibliotheek

- Maatregel : Benutten ruimte onder subsidieplafond
- Gevolgen :
 - Er zit wat ruimte tussen het subsidieplafond en de beschikte subsidie. Deze ruimte is bedoeld voor het toegroeien naar een uniforme bijdrage systematiek in de regio. Hier ligt een samenwerkingsovereenkomst onder. Het exacte benodigde bedrag is nog onduidelijk.
- Besparing € 25k

19-06-2025

Bezuinigingen Begroting 2026

32

Er is nog discussie over de bijdrage van Leusden aan de bibliotheek. We weten nog niet hoeveel we nog moeten ingroeien. Het kan dus zijn dat we de ruimte onder het subsidieplafond nodig hebben.

Zorgpolis

- Maatregel : Toegang beperken naar 120% (is nu 130%)
- Gevolgen :
 - 117 inwoners komen niet meer in aanmerking voor de gemeentezorgpolis
 - Gezien de samenstelling van ons bestand zullen met name ouderen geraakt worden
- Besparing : € 42k

19-06-2025

Bezuinigingen Begroting 2026

33

Op die minimaregelingen waarvoor de gemeente de beleidsruimte heeft, hanteren we tot nu toe een percentage van 130% van de bijstandsnorm en geen vermogenstoets. Dat is van toepassing op de zorgpolis, maar ook op de sportpas, het Kindpakket, regeling chronisch zieken en beperkten en energiearmoede. Over het algemeen hanteren de gemeenten in onze regio dit percentage. Overwogen kan worden om dit percentage omlaag te brengen van 130 naar 120%.

Advies is om dit dan, in kader van overzichtelijkheid, toe te passen voor alle Leusdense minimaregelingen.

Regeling chronisch zieken

- Maatregel : Regelingen chronisch zieken stoppen
- Gevolgen :
 - Wanneer we het eigen risico bij het zwaarste pakket van de zorgpolis verplicht meenemen en tegelijkertijd relatief een hogere bijdrage bieden in de premie voor de zorgpolis, zou deze regeling chronisch zieken en beperkten kunnen vervallen.
- Besparing : € 29k

19-06-2025

Bezuinigingen Begroting 2026

34

Op dit moment bestaan er 2 regelingen bij gemeente Leusden voor inwoners met een laag inkomen en een zorgbehoefte: de gemeentezorgpolis en de Regeling chronisch zieken en beperkten. De regeling chronische zieken of beperkten voorziet in een vergoeding van 180 euro voor inwoners met een laag inkomen (130%) die het eigen risico opmaken. In 2023 werden zo'n 160 tegemoetkomingen verschaft, waarmee € 29.000 was gemoeid. Wanneer we eigen risico bij het zwaarste pakket verplicht meenemen en tegelijkertijd relatief een hogere bijdrage bieden in de premie, zou de regeling chronisch zieken en beperkten kunnen komen te vervallen.

Eigen bijdrage WMO

- Maatregel : Verlagen grens voor vrijstelling eigen bijdrage naar 120%
- Gevolgen :
 - Meer mensen moeten een eigen bijdrage WMO betalen
 - Werkt drempelverhogend voor het aanvragen van WMO-voorzieningen
- Besparing : € 10k

19-06-2025

Bezuinigingen Begroting 2026

35

De eigen bijdrage voor Wmo-ondersteuning is maximaal € 21 per maand, per huishouden. Inwoners met een inkomensgrens tot 130% van het sociaal minimum betalen geen eigen bijdrage. Met de maatregel verlagen we de inkomensgrens, in lijn van een aantal andere maatregelen in deze presentatie, waardoor in 2026 er een x aantal huishoudens meer een eigen bijdrage van maximaal € 252 per jaar zullen betalen. Omdat we die gegevens niet registreren per indicatie weten we niet hoeveel van de ruim 1300 geïndiceerden nu tussen de bandbreedte van 120 en 130 % vallen. In 2027 wordt bij wet (WMO) de eigen bijdrage sowieso inkomensafhankelijk.

Mantelzorgcompliment

- Maatregel : Mantelzorgcompliment verlagen
- Gevolgen :
 - Verlaging van het bedrag kan teleurstelling en bezorgdheid geven over de waardering van mantelzorgers. Mantelzorgers zijn goud waard en het is van belang dat deze booschap krachtig overeind blijft en ze goed te ondersteunen.
- Besparing : € 20k

19-06-2025

Bezuinigingen Begroting 2026

36

Het mantelzorgcompliment bedraagt nu € 150,- en is vorig jaar aan 502 volwassenen uitgekeerd: $502 \times € 150 = € 75.300$. Het bedrag van € 150 kan je verlagen naar € 100,-. Omdat we het bereik wel willen vergroten, kunnen we uitgaan van een stijging van 5% en bedragen de kosten $527 \times € 100 = € 52.700$.

Ruimte

Maatregel	Bedrag	Categorie
Duurzaam doen Leusden en MVO	17	•
Buitengebied en natuur	80	•
Totaal	97	

Duurzaam doen Leusden en MVO

- **Maatregel** : Stopzetten budget Duurzaam Doen Leusden en maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)
- **Gevolgen** :
 - kunnen er geen duurzame activiteiten of projecten worden ondersteund door de gemeente.
 - geen klein budget meer is voor MVO / Fair Trade en de lokale Fair Trade werkgroep
 - Gemeente Leusden verliest de titel Fair Trade Gemeente
 - Er worden geen duurzame activiteiten meer ontplooid in Leusden, waardoor hetgeen de afgelopen jaren is opgebouwd, stopt.
- **Besparing € 17k**

Buitengebied en natuur

- **Maatregel** : Schrappen van budgetten voor een vitaal en toekomstbestendig buitengebied
- **Gevolgen** :
 - gaat ten koste van initiatieven/projecten voor een mooi, vitaal en sociaaleconomisch duurzaam buitengebied, dit staat haaks op CUP-ambities voor komende jaren
 - gaat ten koste van forse investeringen provincie, waterschap, partners etc. vanwege wegvallen beperkte cofinanciering door gemeente, gemeente levert zwaar in op haar rol als partner
 - gaat ten koste van de uitvoering van het Handelingsperspectief Buitengebied Regio Amersfoort
 - de na-isolatie van woningen via de Wet Natuurbescherming wordt mogelijk minder uitvoerbaar want SMP kan niet geheel worden uitgevoerd
- **Besparing € 80k**

19-06-2025

Bezuinigingen Begroting 2026

39

